

Емилио Салгари
Ледената пустиня

Сезонът за лов на тюлени и моржове по бреговете на Гренландия, големия полуостров, покрит почти винаги със снегове и ледове, който се простира от Северния ледовит океан до Северния полюс, бе вече преминал.

Всички кораби, в по-голямата си част датски, американски и английски, завършиха товаренето на кожи и мас. След това побързаха да опънат платната, за да пристигнат навреме в пристанищата си, преди ледените планини да преградят пътя им.

Само един кораб бе закъснял поради тежка повреда, получена при сблъсъка му с леден блок, влачен от северното течение.

Този кораб, един от най-малките на острова, беше „Караси“, командван от капитан Ално.

След сполучливия улов на тюлени, който продължи цели четири месеца и при който бяха уловени повече от петстотин парчета, „Караси“ трябваше да спре в един от многото заливи на гренландското крайбрежие, за да отстрани повредите.

Часът на заминаване и за този последен кораб бе ударил.

След като запушиха както можаха дупката, получена от ледения блок точно при колелото на носа, капитанът даде заповед да се напусне заливът, послужил за пристанище.

Благодарумието го бе накарало да бърза. От няколко дни бе започнал обилен снеговалеж и на север бяха допълзели мъгли, предвестници-те на скорошното появяване на ледовете.

Котвите вече бяха вдигнати и платната опънати, когато кормчията забеляза огромна бяла мечка, показала се внезапно на брега на залива.

През целия ловен сезон нито едно от тези животни не се бе появявало близо до кораба. Капитанът, който бе обещал на някакъв свой приятел великолепа кожа от бяла мечка, много съжаляваше за това.

Когато видя мечката, той бе обзет от неудържимото желание да я притежава.

– Няколко часа закъснение няма да бъдат губелни за кораба – каза си капитанът. – Щом се явява такъв случай, нека опитам да задоволя желанието на приятеля си.

После, като се обърна към екипажа, попита:

– Кой иска да ме последва?

Един моряк с почти великански ръст, силен като бик, бивш отличен ловец, излезе веднага напред и каза:

– Аз, капитане.

– Много съм доволен, че идваш, Торп – отговори капитанът. –

Мечката трябва да е много опитна, ако ни избяга.

Той накара да спуснат отново котвите, поръча на екипажа да стопанисва добре кораба и като се възползува от един леден блок, който се простираше чак до брега, слезе от кораба, придружен от младия великан.

Двамата моряци се бяха въоръжили с карабини, с много муниции, както и с една секира, за да си пробиват път сред ледовете. За всеки случай бяха взели със себе си известно количество храна и една бутилка ром.

Щом ги видя да слизат на сушата, мечката веднага обърна гръб, понеже не обичаше много да си има работа с карабини, и бързо се отдалечи от брега, изчезвайки сред заснежените хълмове.

Капитан Ално не бе човек, който веднага се отказваше от намеренията си, по инат той надминаваше дори испанските мулета. Взел едно решение, добро или лошо, трябваше да го изпълни на всяка цена.

Като видя, че мечката се отдалечава, морякът се спусна смело по ясно различимите следи, решен да я настигне в бърлогата ѝ и да я убие.

Той не сметна за нужно да съдържа това си войнствено намерение, което можеше да има сериозни последици. Напротив, поощри го, като каза на Торп:

– Тъй като мечката бърза, да побързаме и ние. Корабът ще почака!

След един час двамата бяха изминали толкова път, че вече не виждаха кораба, но не се спряха, а продължиха да тичат още по-бързо.

Мечката бе изчезнала, обаче следите ѝ още личаха, тъй като снегът не се бе втвърдил. Може би, бе спряла някъде, за да изчака ловците.

Капитанът и другарят му вървяха по дирите и целия ден. Преминиха хълмове, падини, заледени езерца, но от нея нямаше и следа.

Нощта настъпваше и започна да духа много студен северен вятър, който вкочаняваше крайниците им.

Невъзможно бе да се завърнат на кораба в тази тъмнина и студ. Без друго щяха да паднат на половината път и сигурно нямаше повече да станат.

– Постъпихме неблагоприятно – каза капитанът. – Не трябваше да се отдалечаваме толкова от кораба. Проклетата мечка. Не мислех, че ще ни отведе толкова далеч!

– Да потърсим убежище – предложи Торп. – Още повече, че, както ми се струва, ще се разрази снежна буря. Утре ще се опитаме да се завърнем на кораба.

Това бе най-доброто, което можеха да сторят, понеже не познаваха

добре тази пустинна област. А и трябваше да се защитят от нощния студ.

След дълго лутане двамата намериха една голяма пещера, издълбана под огромна скала, и се вмъкнаха вътре с намерение добре да си починат.

Запушиха входа с ледени блокове, за да не бъдат нападнати от бели мечки, и се опънаха на земята, като сложиха оръжията до себе си.

Не се знае колко бяха спали, но когато си отвориха очите и понечи-ха да излязат навън, за голяма тяхна изненада установиха, че е още тъмно.

Дали бяха спали двадесет и четири часа, или се бяха събудили много рано? Не вярвах все пак да са прекарвали в пещерата толкова дълго време и заспаха отново, замаяни от топлината в пещерата, тъй различна от сковаващия мраз навън.

* * *

Когато моряците отвориха отново очи, валеше обилен сняг, а откъм север духаше мразовит вятър, който брулеше голите равнини.

– Трябва вече да тръгваме – каза капитанът. – Другарите ни много ще се тревожат от дългото ни отсъствие.

– Не ще бъде лесно да намерим пътя – отговори Торп. – Снегът е заличил следите ни. Освен това не бяхме достатъчно предвидливи да вземем компас.

Двамата се загърнаха колкото можаха с дрехите, взеха оръжията си и тръгнаха смело в снежната буря, като се опитваха да намерят кораба.

Студът вече бе тъй сковаващ, че затрудняваше вървежа им, а снежната виелица пречеше на двамата нещастници да следват върнатата посока.

Не стига това, ами падна и мъгла, която скри от погледите им хълмовете, по които можеха да се ориентират.

Безпокойството на моряците растеше. Страхуваха се, че няма да могат да стигнат далеч. Започнаха да се съмняват и в това, че екипажът ги е сметнал за загинали и е вдигнал котва.

Двамата вървяха така напосоки няколко часа, борейки се с урагана, заслепени от снега, който се въртеше около тях, вкочанени от студ. После Ално спря и каза, че няма повече сили да върви.

Клетникът едва се държеше на краката си. Носът му бе побелял признак за замръзване, а краката му бяха станали като ледени блокчета.

– Дръжте се, капитане – окуражаваше го Торп. – Ако спрем, сме

загубени.

– Нямам вече сили – отговори Ално, произнасяйки с мъка думите. – Остави ме тук и се опитай да стигнеш до залива.

– Ако ви оставя на това място, изложен на ветровете и на снега, няма да ви намеря жив – възрази Торп. – Трябва да потърсим убежище. Ще ви понося малко.

Както казахме, Торп бе човек с великанска сила. Той разтри силно със сняг лицето на капитана, за да предотврати замръзването, после го взе на ръце и го понесе.

Бурята не отслабваше, напротив, засилваше се. Снежни вихрушки ослепяваха двамата нещастници, докато ледените пирамиди, поради спусналия се студ, се пукаха с такъв трясък, като че вътре избухваха мини.

Капитанът, почти замръзнал, не даваше вече признаци на живот. Устните му бяха посинели, а кожата му ставаше все по-бяла, сякаш кръвта му се бе оттекла.

Торп също започваше да замръзва. Той правеше върховни усилия, обаче му бе невъзможно да продължава борбата с тази тежест на гърба, която го омаломощаваше въпреки необикновената му сила.

Ако не намереше ново убежище, смъртта щеше да бъде неизбежна и за двамата.

Изведнъж му хрумна една мисъл.

– Да направим като ескимосите – рече си той. – Това е единственото средство, което ни остава да опитаме, за да не замръзнем.

Сложи капитана на земята и започна да копае бързо снега там, където вятърът го бе натрупал и се бе образувало доста високо хълмче.

Понеже снегът още не бе замръзнал, за по-малко от десет минути той изкопа в него галерия, дълбока три метра и достатъчно широка, за да побере и двамата. След това внесе вътре и капитана.

На завет от вятъра можеше да се издържи и най-големият студ в полярната област. Четиридесет градуса под нулата са били понасяни без много трудности дори от изследователи, непривикнали на такъв климат, без обаче да има вятър. Впрочем Торп и капитанът не се чувстваваха зле в тази галерия, изкопана в снега. След няколко минути температурата в нея дори се покачи от топлината на телата им.

– Ескимосите са имали право да ми хвалят удобствата на ловджийските си легла, както наричат тези дупки – каза Торп. – Ако се стопли още, капитанът ще избегне опасното замръзване. Щом престане бурята, ще ида да се уверя.

Понеже нямаше какво да правят, двамата легнаха един до друг, за да се топят, в търпеливо очакване бурята да утихне, за да излязат.

Но часовете минаваха, а бурята не утихваше. Навън се чуваше силното бучене на северния вятър и пукането на ледените грамади.

Снегът се трупаше все повече пред отвора на галерията и това принуди Торп да прави отвори с пушката си, за да влиза въздух.

Едва към десет вечерта вятърът стихна и снежната вихрушка престана. Беше много късно, за да тръгнат пак на път, затова двамата ловци решиха да изчакат утрото, макар че това ново забавяне засилваше безпокойството им.

Мислеха, че екипажът, като не ги види да се връщат, ще напусне окончателно залива, за да не бъде блокиран от ледените планини. А такова вятърът трябва да е докарал към юг в голямо количество.

* * *

Двамата сънуваха, че са намерили вече кораба и пътуват към Атлантическия океан, когато Торп се събуди от някаква топла и смрадлива струя.

Като не знаеше на какво се дължи тази миризма, той се вдигна на колене, за да види каква е работата, и усети пред ръката си остра козина.

– Капитане – извика морякът, – внимавайте! Една мечка се е вмъкнала в убежището ни!

Капитанът, събудил се внезапно от виковете му, отметна набързо завивките и грабна пушката, която бе сложил до себе си.

– Къде е, Торп? – попита той.

– Излезе, капитане. Не виждам вече сняг пред нас. Входът е свободен.

– Наистина ли беше мечка?

– Видях я смъртно наистина, но не съм се излъгал. Дори мисля, че е същата, която преследвахме.

– Дали не ни следи?

– Страхувам се, че е така, капитане. Може би ще поиска да ни обгради.

– Само това ни липсваше! За щастие имаме пушки. Да излезем, Торп, и да нападнем чудовището.

Моряците вече се готвеха да пропъзят към входа, когато видяха как едно огромно туловище задръства отвора.

– Мечката иска да ни изненада – каза Торп.

– Огън, моряко!

Разнесоха се два пушечни изстрела. Вероятно засегната, мечката отстъпи назад със свирепо ръмжене, следвана отблизо от моряка и капитана.

Но когато и двамата се намериха навън, видяха звяра, изправен на задните лапи, готов за нападение.

Мечката бе огромна, една от най-големите, които капитанът бе виждал при многобройните си пътувания из тези ледовити области.

– Пази се, Торп! – извика той, като видя, че морякът, уверен в силите си, се готви да се хвърли върху звяра, – въоръжен само с ловджийския си нож.

За нещастие предупреждението дойде много късно. Морякът бе паднал мечката с отчаяна смелост, като се опитваше да забие ножа си в гърдите ѝ. Но звярът с бързо движение избягна удара, после протегна лапи, сграбчи противника си и го стисна със страшна сила.

Капитанът веднага се спусна на помощ на другаря си. Тъй като пушката му не бе заредена и нямаше време да я пълни, той също грабна ножа.

Задушен от това стискане, Торп се мяташе отчаяно, надавайки силни викове. Острите нокти на мечката се бяха впили в тялото му и му причиняваха силни болки.

Капитанът започна да удря като бесен, но бе още много слаб, за да започне на свой ред борба с този великан на ледовете.

В това време мечката почувствува как острието на ножа се забива на няколко места в тялото ѝ. Тя най-сетне пусна плячката си и се хвърли върху новия си нападател.

– Бягай, Торп! – извика капитанът.

– Не, капитане – отговори храбрият моряк. – Сега този звяр ще ми плати.

Той вдигна ножа, който бе изпуснал по време на борбата, и се хвърли отново върху мечката, като се пазеше внимателно да не бъде хванат отново от нея. В един миг камата му се заби до дръжката в тялото на звяра, като засегна сърцето.

– Така ти се пада, звяр! – извика Торп, като повали със силен удар мечката на земята.

Мечката страшно изрева. Опита на няколко пъти да повдигне косматите си лапи, да се изправи, после се строполи мъртва на земята. Когато тя падна, Торп се отпусна омаломощен в ръцете на капитана.

Горкият моряк бе получил две дълбоки рани близо до гръбначния стълб и губеше много кръв. Капитанът се уплаши да не вземе да умре.

Ално събра сили и побърза да го занесе в галерията. След това скъса една ивица плат от ризата си и превърза с нея колкото можа раните, за да спре кръвотечението.

Въпреки ужасните си рани морякът не изгуби съзнание и се остави да бъде превързан, без да охне.

– Дайте ми една глътка ром, капитане – помоли той. – Това ще ме ободри и ще ме изправи на крака.

– Няма да се отгървеш толкова лесно от случилото се, бедни ми Торп – каза капитанът. – Ще трябва да минат няколко седмици, докато се оправяш.

– Искате ли един съвет, капитане? Оставете ме тук и идете в залива. Може би корабът ви още не е заминал.

– А не мислиш ли, че може да дойде друга мечка?

– Напълнете пушката и ми я оставете. Ако бъда нападнат, ще се опитам да се защита. Вървете, капитане, не губете време. Спасението ни е в нашите другари.

Капитанът се колебаеше, но нямаше друг изход. Едно ново закъснение би било гибелно и за двамата.

Той напълни карабината, довлече с неимоверни усилия мечката в убежището, за да може морякът да си легне на още топлото ѝ тяло, после, като го увери, че ще се върне скоро, тръгна смело на път.

Капитан Ално вървеше бързо, за да стигне колкото е възможно по-скоро залива. Ако корабът още не бе заминал, морякът можеше да оздравее много по-бързо, понеже на борда имаше всякакви лекарства и способен лекар.

В противен случай какво щеше да стане с него и с Торп, изгубени сред тази огромна ледена пустиня на неколкостотин мили разстояние от датските поселища и в тази ужасна полярна зима? Ще могат ли двамата да преодолеят бурите и силните мразове на дългата нощ, която по тези места трае три-четири месеца? И то без подслон, само в тази галерия, която снеговете можеха да затрупат заедно с обитателите ѝ?

Вгълбен в тъжните мисли, капитанът ускоряваше все повече ход, защото смяташе, че всеки час закъснение може да се окаже фатален.

Най-сетне стигна до хълмовете, които се издигаха над залива. Изкачи се по тях разтревожен. А като стигна на върха, обходи с бърз поглед целия бряг, който се разстилаше по протежение на половин миля.

Капитанът извика поразен. Заливът бе пуст. Виждаха се само огромни ледени блокове и плаващи навътре в морето айсберги.

Корабът ги бе изоставил.

Чакали са два или три дни и са помислили, че са загинали. Опасността от ледовете бе принудила екипажа да потегли.

Това значеше гибел за двамата клетници и кой знае каква мъчителна смърт! Но и в този момент капитанът не се отчая напълно.

– Бог ще ни помогне! – каза той. – Ще се борим до последни сили!

Ално забеляза на брега на залива една антена, забучена навярно от моряците, и слезе нататък. Може би това бе белег или сигнал и показваше някой склад за храна?

Не се излъга. Преди да замине, надявайки се, че капитанът не е изяден от мечката, екипажът бе оставил на това място храна, завивки, оръжия и муниции, достатъчни за няколко месеца. Това бе истинско щастие за двамата клетници.

Капитанът взе завивките, няколко бутилки ром, храни и други продукти и тръгна обратно да уведоми Торп за откритието си.

Когато стигна до убежището, капитанът стреля с пушката срещу глутница вълци, които се бореха за трупа на мечката.

При пристигането на капитана свирепите плячкаджии се отдалечиха веднага, след като оставиха няколко убити свои събратя.

– Тъкмо навреме – зарадва се Торп. – Нямахме да мога да издържа повече, капитане.

– Успокой се, храбрецо. Нося ти храна, завивки и няколко бутилки ром. Другарите ни са заминали и са ни оставили неща, които ще ни бъдат много полезни. Да не падаме духом, добри ми Торп, и нека търпеливо чакаме пролетта.

– С вас не се страхувам от нищо, капитане – увери го морякът. – Разчитайте напълно на мен, макар че засега не ме бива за нищо.

– Ще оздравееш, Торп, и ще ми бъдеш много полезен.

* * *

На следния ден капитанът започна да приготвя зимната им квартира. Засега не можеше да разчита на моряка, но не се обезсърчаваше. По-неже галерията не бе удобна за живеене, той започна да строи ледена хижа, която бе лесна за направа и бе отлично убежище срещу студовете на дългата полярна нощ.

Така ескимосите, които населяват Гренландия и най-северните острови на американския материк, не строят други убежища освен ледени къщи и се чувствуват много добре в тях.

Със завивките, които имаха, капитанът постла земята, като сложи отгоре кожата на бялата мечка. После окачи на стената една лампа,

намерена сред предметите, оставени от екипажа. Тюлените трябваше да доставят необходимото гориво за осветлението и отоплението.

В това ледено, но защитено от ветровете и доста топло, жилище оздравяването на Торп вървеше много бързо. Не бяха минали и три седмици, и младият великан бе в състояние да помага на капитана.

Понеже студовете се засилваха, двамата изоставени отидоха в залива, за да вземат припасите, оставени от другарите им и да си доставят масло.

Бяха видели няколко тюлена по ледените блокове и уловиха, макар и трудно, няколко от тях. Тъй че, когато настъпи зимата, бяха готови да я посрещнат.

Увеличиха припасите си, като убиха няколко вълка и две мечки, изненадали ги около хижата. Така разполагаха със значителни запаси от мас и масло, за да поддържат лампата.

Дългата полярна нощ бе започнала. Слънцето не се показваше вече на небосклона. Гъсти и мрачни облаци, прорязвани понякога от кърва-вочервените отблясъци на северните сияния, бяха обгърнали безкрайната ледена пустиня. Бушуваха страшни бури и студът се усилваше все повече и повече, та двамата нещастници бяха принудени да стоят затворени по цели седмици в ледения си затвор.

Те обаче не се отегчаваха. Минаваха дните в приготвяне на нови дрехи от кожи на животните, които бяха убиги, или в приказки и кроене на планове.

Когато бурите утихваха, бягаха по снежните полета, за да поддържат здравето си.

Най-сетне зимата премина. След сто и шестдесет дни слънцето се яви отново, поздравено с ура от двамата моряци.

Дошъл бе моментът да тръгват.

Студът намаляваше и снеговете се топяха.

Една хубава сутрин капитанът и Торп напуснаха хижата си, за да потеглят към едно от датските поселища, където се надяваха да намерят някой китоловен кораб, който да ги отведе в отечеството им.

Преминаването на ледената пустиня бе много трудно. Но след шест седмици ход сред ужасни ледове и падини, покрити със сняг, капитанът и другарят му пристигнаха в Юлиасбиад, една от най-малките датски колонии. Тя обаче се посещаваше най-много от китоловците.

Излишно е да се описва изненадата на добрите жители на колонията, когато видяха да пристигат от вътрешността на огромния остров двама мъже, за които мислеха, че отдавна са в родината си.

Капитанът Ално и Торп, известни в колонията, бяха приети най-радушно в къщата на управителя, където останаха до пристигането на първия китоловен кораб. След три месеца двамата видяха отново родната страна, където узнаха с дълбока скръб, че от кораба им не били получени никакви известия. А е трябвало да пристигне преди девет месеца. Вероятно „Караси“, притиснат от ледовете в открито море пред залива, е бил смазан и после погълнат от водите, без да остави никаква следа.

КРАЙ

Emilio Salgari

Източник: <http://dubina.dir.bg>
Сканиране и обработка: Сергей Дубина, 24 юни 2007
Книжното тяло предостави Венцислав Пейчев.

Публикация:

ЕМИЛИО САЛГАРИ

РАЗКАЗИ, второ издание

Превод Ев. Фурнаджиев, Ж. Маринов, Т. Чилев

Поредица романи и повести – Издателска къща „Лакрима“ София, 1991

Редактор – В. Антонова

Худ. оформление – П. Мутафчиев

Худ. редактор – М. Узунов

с/о Jusautor, София

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3097>]